

Примљено: 21. 4. 2015.

Орг. јед.	Број	Датум	Вредност

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У НИШУ

На седници Наставно-научног Већа факултета од 25.03.2015. године именован сам за рецензента за оцену рукописа зборника радова *Језик, књижевност, дискурс: језичка истраживања*. Пошто сам детаљно прегледао рукопис, подносим Наставно-научном већу следећу

РЕЦЕНЗИЈУ

Радови за рукопис Зборника *Језик, књижевност, дискурс: језичка истраживања* били су саопштени на интердисциплинарном међународном скупу *Језик, књижевност, дискурс* априла 2014. године, на Филозофском факултету у Нишу.

Зборник радова са научног скупа има два тома – један садржи радове из језика, а други радове из књижевности. Предмет ове рецензије је књига радова који су презентовани у оквиру језичких секција.

Зборник *Језик, књижевност, дискурс: језичка истраживања*, чији су уредници Биљана Мишић Илић и Весна Лопичић, садржи четрдесет шест радова, којима претходи уводни чланак уредница Зборника, „Дискурс као текст, контекст и облик друштвене праксе“. Аутори одабраних и позитивно рецензираних чланака су истраживачи из свих универзитетских центара наше земље, али и из региона. Радови су писани на српском и на енглеском језику, а у фокусу проучавања сем српског и енглеског били су и француски, шпански, руски, македонски, норвешки, грчки, румунски и јапански језик.

Први рад у Зборнику је пленарно излагање Славице Перовић, у коме је ауторка довела у везу две области ових традиционалних скупова, проучавање језика и проучавање књижевности, и то управо преко дискурса, као централне теме прошлогодишњег скупа, комбинујући више лингвистичких приступа дискурсу и њиховој примени у анализи како језичких феномена тако и књижевних дела.

Остали радови су систематично груписани по принципу тематске сродности у четири целине.

Први део Зборника *Језик, књижевност, дискурс: језичка истраживања*, насловљен *Специфични дискурси – текст, стил и регистар* садржи четрнаест радова у којима се аутори баве врло специфичним и конкретним дискурсима, као што су поетски дискурс (Милош Ковачевић), научни и академски дискурс (Марина Јањић и Илеана Чутура, Бранка Миленковић и Тања Русимовић), гастрономски (Радоје Симић и Јелена Јовановић, Маја Стевановић), рекламни (Иван Цветановић и Владета Радовић, Мирјана Филиповић), правни (Маја Станојевић Гоцић, Андреј Благојевић), информативни (Јелена Матић), медијски (Лидија Мирков), инструкциони (Милица Кочовић и Стефан Тодоровић), хумористички (Карина Авагјан) и мултимодални (Душан Стаменковић и Милош Тасић). Схватајући дискурс на различите начине, као текст, стили или регистар,

аутори ових радова примењују и различите анализе, од стилистике до текстуалне лингвистике, преко когнитивне лингвистике и социалингвистике до критичке анализе дискурса и мултимодалне анализе дискурса, илуструјући веома широку и занимљиву илустрајући тематску и методолошку разноврсност.

Други део Зборника *Језик, књижевност, дискурс: језичка истраживања*, насловљен *Дискурс, политика комуникација*, садржи једанаест радова у којима се аутори баве јавним дискурсом у широко схваћеном смислу. Било да се ради о конкретном политичком или медијском дискурсу као предмету истраживања, или о дискурсу схваћеном као облик комуникације, аутори кроз теоријске моделе когнитивне лингвистике, критичке анализе дискурса, прагматике, социалингвистике и теорије комуникације разматрају дискурс као облик друштвене праксе и језичка средства којима се он реализује.

Трећи део Зборника *Језик, књижевност, дискурс: језичка истраживања*, насловљен *Дискурсна вредност елемената језичког система*, садржи четрнаест радова. Аутори се баве лингвистичким истраживањима морфолошких, лексичких, синтаксичких и фонолошких јединица, конструкција и језичких феномена, у једном језику или контрастирајући два језика. Иако примењују различите теоријске моделе, оно што радовима је заједничко јесте дискурсна перспектива, односно сагледавање конкретног језичког елемента у језичком контексту и ширем контексту употребе, односно дискурсу. Првих девет радова из овог сегмента бави се фонолошким, морфолошким и синтаксичким анализама конкретних језичких јединица или категорија, у конкретним дискурсима у циљу откривања дискурсних специфичности у употреби. Разматране су квалификативне адвербијалне допуне (Јованка Милошевић), модалност (Предраг Новаков, Драгана Бајић), структурисање узрочно-последичних односа (Софија Биланција и Зорица Ковачевић), и различити типови синтаксичких конструкција у енглеском језику (у радовима Владимира Јовановића и Савке Благојевић, Жељке Бабић, Владана Павловића и Милоша Ђурића, који се бави и фонолошким питањима, као и Александар Пејчић). Пет радова се бави лексиком, било неком која је карактеристична за поједине дискурсе или оном за чију је интерпретацију потребно да буде сагледана у дискурсној употреби (Јелица Тошић, Снежана Гудурић, Јована Јовановић), а чак два рада (Иван Јовановић, Предраг Мутавцић и Ана Сивачки) баве се опсценом лексиком. Истраживања су следећи језици: српски, енглески, француски, шпански, норвешки и балкански језици.

Четврти, последњи део Зборника *Језик, књижевност, дискурс: језичка истраживања*, насловљен *Дискурсна перспектива у настави страних језика* садржи шест радова, од којих су пет на енглеском језику, а чије ауторке разматрају значај и могућности примене различитих дискурсних приступа у настави страних језика, примарно енглеског. Један рад (аутор Милица Јотов) бави се наставом јапанског, при чему се посебно истиче значај културолошких елемената у настави, поготово када су у питању удаљене културе.

Радови изабрани за Зборник *Језик, књижевност, дискурс: језичка истраживања* дају добар увид у разноврсност савремених приступа како у анализи ужејезичких феномена као што су лексика и синтакса из перспективе употребе и надреченичног

нивоа, тако и у сагледавању шире употребе језика у различитим функционалним стиливима и друштвеним околностима. Својом озбиљном теоријском подлогом и методолошком емпиријском утемељеношћу радови у овом зборнику представљају значајан допринос проучавању језичких и дискурских питања на нашим просторима, те се могу препоручити не само језичким стручњацима разних филолошких профила, већ и другим стручњацима (журналисти, социолози, политиколози и сл.) који се интересују за питања употребе језика у друштву. Због свега наведеног са задовољством препоручујем објављивање тематског зборника радова *Језик, књижевност, дискурс: језичка истраживања*.

У Ужицу, 15. априла 2015

Проф. др Видан Николић, ред. проф.

Учитељски факултет, Универзитет у Крагујевцу